

Dk. Dave Mathewson, Fasihi ya Agano Jipya, Hotuba ya 11, Yohana na Mifano

© 2024 Dave Mathewson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dk. Dave Mathewson akiwasilisha Historia na Fasihi ya Agano Jipya, Mhadhara wa 11, juu ya Yohana na Mifano.

Sawa, hebu tufungue kwa maombi na kisha ninachotumaini kufanya ni kumaliza majadiliano yetu ya Injili za kibinafsi. Tutamtazama John haraka sana.

Tena, ninachotumaini kufanya ni kuangazia tu baadhi ya mambo ambayo ni tofauti juu yake kwa kulinganisha na Injili za muhtasari, Mathayo, Marko, na Luka. Na kisha nataka kuzungumza kidogo juu ya moja ya aina tofauti za mafundisho ya Yesu ni mifano. Nataka kujadili kidogo juu ya jinsi tunavyosoma na kutafsiri fasihi ya mfano.

Tunaelewaje na kusoma mifano ya Yesu? Walikuwa aina gani ya fasihi au aina ya fasihi? Na hiyo inaathiri vipi jinsi tunavyozisoma? Na tena, Ijumaa tutafanya, kwa matumaini ifikapo Ijumaa, tutamaliza kuweka Injili zote pamoja. Tunajifunza nini kuhusu Yesu? Injili zinasisitiza nini juu ya Yesu ni nani na jinsi tunapaswa kumjibu na kuitikia nafsi ya Yesu Kristo? Kwa hivyo, wacha tuanze na maombi, na kisha tutaangalia Injili ya Yohana, Injili ya nne.

Baba, tunaomba ufahamu na hekima tunapotafakari kwa ufupi sana na kwa haraka sana sehemu za Agano Jipya. Bwana, ninaomba kwamba tutakuwa na vifaa bora vya kuisoma tena kwa ufahamu wa kina zaidi. Tutakuwa na vifaa bora vya kumjibu mwanao Yesu Kristo kwa utii kwa njia ambayo Maandiko yanatoka kutoka kwetu wasomaji wake. Kwa jina la Yesu, tunaomba, amina.

Sawa, Injili ya nne, pia inajulikana kama Injili ya Mwanafunzi Mpendwa. Na tena, nina hakika hivi ndivyo alivyoonekana, lakini hapana, baadhi yenu wanaweza kutambua hii kama ikoni ya mwandishi anayedhaniwa kuwa wa Injili ya nne. Sasa, swali la kwanza, tutazungumza juu ya kifungu hicho, mwandishi au mwanafunzi, mwanafunzi mpendwa, mwanafunzi ambaye Yesu alimpenda kwa muda mfupi tu.

Lakini hatua ya kuanzia ni kutambua, na tutarudi baadaye na kuuliza kwa nini hii ni kesi, lakini kwanza tu kutambua tofauti tofauti, ingawa hazipaswi kutiwa chumvi, kutiwa chumvi, na kukadiriwa kupita kiasi, lakini huwezi kujizuia kuona tofauti tofauti kati ya Yohana, Injili ya nne, na tatu za kwanza, zile zinazoitwa Injili za synoptic, kwa sababu zinapaswa kuonekana pamoja, zina uhusiano wa fasihi. Lakini John anaonekana kuwa tofauti sana. Kwa kweli, alikuwa tofauti sana hivi kwamba Wakristo wa mapema mara nyingi walirejelea Injili ya Yohana kama Injili ya kiroho zaidi au ya kitheolojia zaidi ya Injili ya nne.

Na unaweza kuona kuna hisia ambapo hiyo inaweza kuwa kweli. Nisingependa kusema kwamba Mathayo, Marko, na Luka sio wa kitheolojia, lakini unapowasoma, ni, unajua, Mathayo, Marko, na Luka, ni kana kwamba unahisi kama umejikita zaidi katika historia. Unapofika kwa Yohana, inaonekana kwamba kuna siri zaidi inayozunguka kile kinachoendelea, na sio moja kwa moja kama kile unachopata katika Mathayo, Marko, na Luka.

Tena, hiyo haimaanishi kuwa Mathayo, Marko, na Luka sio wa kitheolojia. Wao ni, lakini unapata hisia tofauti kwamba unasoma kitu tofauti sana unaposoma John. Jambo moja unaloona, kwa mfano, ingawa kuna mwingiliano, kwa sehemu kubwa, nyenzo nyingi unazopata katika Yohana hazifanyiki katika Mathayo, Marko, na Luka.

Kwa kuongezea, msamiati ni tofauti sana pia. Lakini wakati Yohana anamfanya Yesu azungumze au kuzungumza au kuhubiri, anamfanya azungumze kwa njia ambayo haupati katika Injili za Synoptic. Kwa hivyo, tutauliza, labda angalau kuchunguza kwa ufupi sana, kwa nini Yohana anaweza kuwa tofauti sana na Injili zingine tatu? Mwandishi alikuwa nani? Tena, kama Injili zingine tatu, Injili ya nne haijulikani kabisa.

Hiyo ni, hakuna mahali popote katika Injili ambapo mwandishi anatuambia yeye ni nani. Kidokezo pekee unachopata ni kumbukumbu hii kwa mwanafunzi ambaye Yesu alimpenda au mwanafunzi mpendwa, au mwanafunzi mpendwa, kwa hivyo jina langu, Injili ya Mwanafunzi Mpendwa. Tena, ninachotaka kusema ni, Injili ya nne, kumekuwa na mjadala mwingi zaidi juu ya nani aliyeiandika.

Tena, mapokeo yameambatanisha jina Yohana na Injili ya nne, ingawa shida ni kwamba, baadhi ya mababa wa kanisa la awali ambao waliandika juu ya uandishi wa Yohana, uandishi wa Injili ya nne, walitaja inaonekana kuna kumbukumbu ya zaidi ya Yohana mmoja. Kwa hivyo, hatuwezi kuwa na uhakika. Inaonekana kuna Yohana Mzee.

Kuna kumbukumbu, wazi Yohana Mtume. Na kwa hivyo, kuna mjadala kidogo juu ya nani hasa aliandika Yohana, ingawa kijadi kumekuwa na sababu nzuri ya kumchukua Yohana, Mtume wa Yesu, kwani huo umekuwa maoni ya jadi ya uandishi wa Injili ya nne, kwa hivyo Injili kulingana na Yohana katika tafsiri zetu za Kiingereza za kisasa. Lakini tena, jina hilo kulingana na Yohana lingeambatanishwa mapema sana na Injili, lakini mwanzoni mwandishi hakuandika hiyo katika ukurasa wa kwanza wa Injili yake.

Lakini historia ya kanisa mapema sana ilihusisha Injili hii na Yohana, na kwa kawaida ilihusishwa na Yohana, Mtume Yesu, ambaye tunasoma juu yake katika Injili. Sasa kusudi la kuandika kitabu hiki ni nini? Tofauti na Injili zingine, Yohana anatoka na kutuambia, kuelekea mwisho wa Injili yake, katika sura ya 20 na mistari ya 30 na 31, kwamba Yohana anatoka moja kwa moja na kukuambia kwa nini aliandika. Ingawa hata hii ni pana kidogo, kunaweza kuwa na madhumuni maalum zaidi ndani ya hii au njia maalum anazotimiza kusudi lake.

Lakini kuanzia, hii ni sura ya 20 mstari wa 30, kuelekea mwisho wa Injili yake, mwandishi anasema, sasa Yesu alifanya ishara nyingine nyingi mbele ya wanafunzi wake ambazo hazijaandikwa katika kitabu hiki. Tena, hiyo inakuonyesha wazi jinsi waandishi wa Injili walivyoandika. Walikuwa na ufikiaji wa habari nyingi juu ya kile Yesu alisema na kufanya, lakini hawakujumuisha yote, na Yohana anatuambia hilo.

Alisema, kulikuwa na ishara nyingine nyingi ambazo Yesu alifanya ambazo sijajumuisha katika kitabu hiki. Sababu? Kweli, labda aliishiwa na nafasi, lakini labda anachagua. Anachagua vitu ambavyo vinawasiliana na kile anachotaka kusema juu ya Yesu.

Na kisha anaendelea na kusema, lakini mambo haya, mambo yaliyoandikwa, mambo haya yameandikwa ili mpate kuamini kwamba Yesu ndiye Masihi, Mwana wa Mungu na kwamba kwa kuamini mpate kuwa na uzima kwa jina lake. Kwa hivyo, Yohana anatuambia kwamba hadithi hizi zote zimejumuishwa ili kuwashawishi wasomaji kwamba Yesu kweli ndiye Masihi, na baada ya kumwamini, kwamba watakuwa na uzima wa milele. Watakuwa na uzima kwa kuamini katika jina la Yesu.

Na kwa kweli, neno uzima wa milele ni la kawaida sana, kama tutakavyoona kwa muda mfupi katika Yohana. Kwa hivyo, ningefanya muhtasari, labda kusudi la maandishi ya Yohana basi ni kwamba anataka sio tu kuleta imani, lakini kuimarisha imani kwa wasomaji wake ili kuwafanya wawashawishi kwamba Yesu ndiye Masihi ambaye alisema alikuwa, na kwa hivyo kuimarisha imani yao kwake ili waweze kurithi uzima wa milele ambao Yesu alitoa kwa watu wake. Inawezekana pia kwamba kunaweza kuwa na kusudi la uinjilisti katika Yohana pia, kwamba anaweza kuwa alikuwa akitoa nyenzo kwa Wakristo wake katika kuomba msamaha wao na labda juhudi zao za uinjilisti na Wayahudi, na Wayahudi wasio Wakristo.

Hiyo pia inawezekana. Moja ya msisitizo katika Yohana ni ukweli kwamba Yesu alishinda, alishinda. Kumbuka mistari kama, nimeushinda ulimwengu, ambayo inaonyesha tena labda kwamba Yohana aliandikwa kuimarisha, ili kuwafanya wasomaji washikamane na imani yao katika Yesu Kristo ili waturithi uzima wa milele ambao Yesu anaahidi.

Sasa ninachotaka kufanya, tena, ni kwamba nataka tu kupitia Yohana haraka sana na kukupa ladha ya jinsi ilivyo tofauti na Mathayo, Marko, na Luka. Katika nafasi ya kwanza, hatua ya kwanza ya kuanzia ni kwa Yohana sura ya 1 na mistari 18 ya kwanza. Mistari 18 ya kwanza, kwa maana, hutoa utangulizi.

Kwa kweli, zinaweza kuwa zimeandikwa baada ya injili iliyobaki kuwekwa pamoja. Mwandishi anaitumia kutoa utangulizi wa jinsi anavyotaka usome injili yake yote. Kwa hivyo, Yohana 1 na mistari 18 ya kwanza, aina hii ya utangulizi, huanza na

utangulizi wa hii, neno huanza, mwanzoni, ambayo ya kufurahisha, maneno hayo yanakumbuka Mwanzo sura ya 1. Hapo mwanzo, Mungu aliumba mbingu na nchi.

Sasa unayo, hapo mwanzo kulikuwa na Neno, na neno linamhusu Yesu Kristo waziwazi. Na tutazungumza juu ya lugha hiyo ya neno, lakini inaendelea na kusema, hapo mwanzo kulikuwa na neno, na neno lilikuwa pamoja na Mungu, na neno alikuwa Mungu. Inazungumza juu ya jinsi neno lilivyokataliwa kwa kiasi kikubwa, lakini neno hili, Neno pia linakuwa mwili.

Inakuwa mwanadamu katika sura ya 1 mstari wa 14, toleo la Yohana la hadithi ya Krismasi. Neno hili ambalo lilikuwa pamoja na Mungu na lilikuwa Mungu sasa linakuwa mwili na kukaa miongoni mwa watu wake. Kwa hivyo hiyo ni aina ya utangulizi wa injili ya Yohana.

Sasa kilicho muhimu kuhusu utangulizi huu ni huu. Kwanza kabisa, Yesu anaitwa au kuandikwa neno, na tutazungumza zaidi juu ya hilo, lakini wazo nyuma ya neno au nembo ni msisitizo wa msingi ni juu ya Yesu kama yule anayefunua Mungu. Kwa hivyo, Neno au nembo linapendekeza, kwa kweli, hilo lilikuwa neno, kama tutakavyoona, labda lilitoka kwa Agano la Kale.

Neno logos au Neno lilirejelea hotuba ya Mungu au kuzungumza kwa Mungu, lakini kulikuwa na vyama vingine vinavyowezekana, lakini neno linarejelea wazi Yesu Kristo, na Yohana anamtambulisha wazi neno hili na Mungu mwenyewe. Yohana, kama tutakavyoona baadaye, Yohana kwa uwazi zaidi kati ya injili nne anamtambulisha Yesu Kristo, Neno, na Mungu mwenyewe, na anafanya hivyo hapo mwanzo. Kwa hivyo, Yesu ndiye neno, hotuba, hotuba ya Mungu, na Neno hili linatambuliwa na Mungu katika mstari wa 14 na kuwa mwili.

Kwa maneno mengine, anakuwa mwanadamu. Sasa kilicho muhimu juu ya hilo, jambo la pili ni neno hili ambaye alikuwa Mungu na sasa ambaye anakuwa mwili, mwanadamu, kwa hivyo anafaa kumfunua Mungu au ndiye anayemfunua Mungu. Na tena, labda ndiyo sababu Yohana anachagua neno logos au Neno kwa sababu anataka kuisitiza kwamba Yesu ni ufunuo wa kibinafsi wa Mungu.

Yesu ndiye ufunuo wenyewe wa Mungu ni nani. Kwa hivyo, katika sura ya 1, katika mstari wa mwisho kabisa wa utangulizi huu, sura ya 1, mstari wa 18, inasema, hakuna mtu aliyewahi kumwona Baba, Mungu Baba. Hiyo inatoka katika Agano la Kale.

Unapata hiyo katika maeneo kadhaa. Hakuna mtu aliyemwona Baba, lakini Yohana anasema, isipokuwa yule aliyezaliwa wa pekee, neno hili, anayemjulisha. Kwa hivyo, ni kana kwamba Yohana anasema, ni nani bora kumfanya Mungu ajulikane kuliko yule ambaye ni Mungu, nembo, ambaye ni Mungu, lakini ambaye sasa amekuwa mwanadamu katika mstari wa 14.

Kwa hivyo, kwa sababu yeye ni Mungu na mwanadamu kwa wakati mmoja, Yesu anaweza kufunua, kufichua kikamilifu, na kufunua Mungu ni nani. Ni kana kwamba Yohana anasema, ikiwa unataka kujua jinsi Mungu anavyoonekana, unamtazama Yesu Kristo kwa sababu Yesu ndiye Neno, kwa sababu yeye ni Mungu, sasa ana vifaa vya kufunua Mungu ni nani. Na kwa hivyo, Mungu asiyeonekana, tena, hakuna mtu aliyemwona Mungu, Agano la Kale.

Mungu asiyeonekana sasa ameonekana katika nafsi ya Yesu Kristo ambaye alifanyika mwili, ambaye alikuwa Mungu mwenyewe, lakini sasa amekuwa mwili katika sura ya 1, mstari wa 14. Kwa hiyo, katika sura ya 1, utangulizi huu katika mistari 18 ya kwanza, katika sehemu hii, Yesu kwa maana fulani hufanya kazi kama daraja kati ya Mungu na wanadamu. Tena, huyo ndiye ambaye ni Mungu, hapo mwanzo, alikuwa neno, neno alikuwa pamoja na Mungu, neno alikuwa Mungu, lakini sasa neno hili katika mstari wa 14 limekuwa mwili.

Kwa hiyo, neno Yesu Kristo linaziba pengo kati ya Mungu na wanadamu. Mtu pekee ambaye angeweza kufanya hivyo ni yule ambaye ni Mungu na wanadamu kwa wakati mmoja, neno hili ambaye sasa amekuwa mwili. Kwa hivyo ndivyo jinsi, kwa maana fulani, Yohana anataka tusome injili iliyobaki.

Tunahitaji kuelewa wakati wowote sisi, kuanzia sasa, tunapokutana na Yesu katika injili, tutamwelewa kama ufunuo wa Mungu, ufunuo na usemi wa Mungu, lakini wakati huo huo, yule ambaye kama mwanadamu anafunua kikamilifu na kumfunua Mungu kwa watu wake na kuziba pengo hilo kati ya Mungu na wanadamu. Pia, ndani ya mistari 18 ya kwanza, unaona kwamba majibu yanayowezezekana kwa Yesu yamewekwa tayari. Inasema, Mungu, Yesu, Neno alifanyika mwili, alikuja ulimwenguni, lakini wake mwenyewe alimkataa.

Lakini basi inaendelea na kusema, lakini wale wanaomwamini, Mungu huwaita watoto wake. Wale wanaomwamini wana haki ya kuitwa wana au watoto wa Mungu. Kwa hivyo hata majibu tofauti kwa Yesu ambayo tutasoma katika injili zingine tayari yamewekwa alama katika utangulizi.

Kwa hivyo, utangulizi unatuambia karibu kila kitu tunachohitaji kujua juu ya kusoma injili iliyobaki, haswa kuhusu Yesu ni nani na jinsi atakavyofanya kazi kama yule anayefunua Mungu, yule ambaye ni Mungu, ambaye anakuwa mwanadamu, ambaye anafunua kwa umbo linaloonekana Mungu ni nani, na ambaye anahitaji jibu la imani na utii. Sasa, kuna vifungu kadhaa muhimu ambavyo ninataka, tena, kukupa tu kidokezo cha kile kilicho katika Yohana ambacho ni tofauti. Tena, sikusudii kuzungumza kwa undani sana juu ya vifungu hivi.

Ya kwanza, maandishi muhimu ya kwanza ambayo wengi wenu labda mnatambua ni sura ya 3. Sura ya 3 ni hadithi ya mahali ambapo mwanamume, Mfarisayo anayeitwa

Nikodemo, anakuja kwa Yesu usiku na kumhoji na kumuuliza juu ya kile Yesu anafundisha na kile kinachohitajika ili kuingia katika ufalme wa Mungu. Kwa hivyo, hii inaishia kuwa mafundisho marefu ya Yesu kwa kujibu swali la Nikodemo. Na, kwa kweli, unatambua kifungu hiki.

Hii ndio ambapo Yohana 3:16 maarufu inapatikana, kwa maana Mungu aliupenda ulimwengu sana akampa mwanawe. Hiyo inasemwa kujibu swali la Nikodemo juu ya Yesu ni nani na anafanya nini. Kwa hivyo, tambua sura ya 3. Tena, hautapata hii katika injili zingine zozote, lakini Yesu anakabiliwa au anakabiliwa na Mfarisayo usiku na anaingia kwenye mazungumzo naye, mtu, Mfarisayo anayeitwa Nikodemo.

Sura ya 4. Sura ya 4 ni hadithi ya mwanamke Msamaria ambaye hukutana na Yesu kwenye kisima, au tuseme Yesu anakutana na mwanamke Msamaria kwenye kisima. Na wengi wenu mnajua hadithi vizuri. Kimsingi, mwanamke Msamaria anaishia kujibu kwa imani kwa Yesu.

Lakini kwa matumaini, unapata picha kwamba sio tu katika siku hiyo labda isingefaa kwa Yesu kukutana peke yake na mwanamke katika mazingira kama haya, lakini ukweli kwamba alikuwa Msamaria pia. Na Yesu alikuwa akifanya nini huko Samaria hapo kwanza? Myahudi yeyote alijua kuwa uliepuka mahali hapo. Kwa hivyo, sura ya 4, mwanamke Msamaria kwenye kisima.

Katika maelezo yako, nitaruka sehemu inayofuata, sura ya 6, na kwenda moja kwa moja kwenye sura ya 14 hadi 17. Sura ya 14 hadi 17 ni hotuba ndefu ya Yesu. Tena, kwamba hupati katika injili nyingine yoyote.

Haya ni maagizo ya mwisho ya Yesu, aina ya mwisho wake wa mwisho, maneno yake ya mwisho katika usiku wake wa mwisho na wanafunzi wake kabla ya Yesu kusulubiwa na kuuawa kabla ya hii. Kwa hivyo, sura ya 14 hadi 17 ni hotuba ndefu au sehemu ya Yesu akiwafundisha wanafunzi wake, ambayo mara nyingi huitwa hotuba ya chumba cha juu, ambapo Yesu alikutana katika chumba cha juu kusherehekea Pasaka na wanafunzi wake, na kisha anachukua fursa hiyo kuwafundisha kwa urefu. Hatimaye, sura ya 21.

Kwa maana fulani, tunasoma tu sura ya 20 na mistari ya 30 hadi 31 ambapo Yohana anatuambia kwa nini anaandika, nimeandika mambo haya ili uweze kujua na kuamini kwamba Yesu ndiye Kristo na kwa kuamini unaweza kuwa na uzima kwa jina lake. Sasa hiyo itakuwa mahali pazuri pa kumaliza injili lakini kuna sura nyingine. Na katika sura ya 21 kuna mambo kadhaa yanayoendelea.

Hii inarekodi kuonekana kwa ufufuo wa Yesu kwa wanafunzi wake. Lakini kuna hadithi ya kupendeza sana katika sehemu hii ambapo Peter anarejeshwa. Yesu anamtokea Petro na ikiwa unakumbuka hadithi hiyo vizuri, Yesu anamuuliza nini Petro? Anamuuliza hivi mara tatu.

ndio, Yesu anamuuliza Petro, unanipenda? Na mara zote tatu Peter anajibu, ndio, ninajibu. Lakini kinachofurahisha ni kwa nini haikutosha mara moja? Unadhani kwa nini Yesu alimuuliza Petro ikiwa anampenda mara tatu? Kwa sababu alimsaliti mara tatu. Kwa hivyo, nadhani sababu anauliza ikiwa anampenda mara tatu, ingawa Petro anajibu kwa usahihi mara zote tatu, sababu ya Yesu kumuuliza mara tatu ni mara ngapi Petro alimkana Yesu.

Kwa hivyo, sura ya 21 inaweza kuonekana kama aina ya Petro kiumbe, baada ya kumkana Yesu, sasa Petro anarejeshwa kwa kukiri upendo wake kwa Yesu mara tatu, sambamba na ukweli kwamba alikuwa amemkana mara tatu mapema. Tena, sura ya 21 haina ulinganifu katika Injili zingine za muhtasari na Injili zingine tatu. Kipengele kingine cha kipekee cha Yohana, tena ambacho hupati katika Injili zingine, ni kile kinachoitwa maneno ya Mimi Mimi.

Ambapo Yesu anatoa kauli kadhaa, Mimi Ndiko, na kisha kihusishi cha Mimi Ni kawaida ni aina fulani ya sitiari. Mimi ni mlango, mimi ni kondoo, samahani, mimi ni mchungaji mwema, mimi ni nuru ya ulimwengu, mimi ni mkate wa uzima. Yesu anazungumza kwa mfano na anajilinganisha na picha fulani.

Sasa kilicho muhimu juu ya hilo ni tena, picha hizi zinatoka kwenye Agano la Kale na zilitumika mara kwa mara kwa Mungu mwenyewe. Kwa hivyo, kwa njia moja, taarifa hizi za Mimi ni taarifa ya uungu wa Yesu. Sifa za Mungu katika Agano la Kale sasa zinatumiwa kwa Yesu Kristo kwa kusema, Mimi ndiye mchungaji.

Kweli, katika Agano la Kale, Mungu alikuwa mchungaji wa Israeli, au mimi ndiye nuru, ambayo ni wazi ilikuwa haki ya Mungu mwenyewe, nk, nk. Kwa hivyo, hapa, kwa mfano, hizi ndizo taarifa za I Am. Katika sura ya 6, mstari wa 35, Yesu anasema, Mimi ndimi mkate wa uzima.

Katika sura ya 8, mimi ni nuru ya ulimwengu. Sura ya 10, Mimi ndiye mlango. Mimi ndiye mlango wa kweli na hakuna mtu anayeingia isipokuwa kupitia mimi.

Mwingine, mimi ni Mchungaji Mwema, sura ya 10. Tena, ninafuata tu mpangilio wa maandishi ya Yohana. Mimi ni mchungaji mwema.

Na tunatumahi, unaelewa sasa hizi zitachukuliwa kwa sitiari. Yesu ni wazi hangeweza kuwa haya yote kwa wakati mmoja. Mimi ndimi ufufuo na uzima.

Na mwishowe, mimi ni nuru ya ulimwengu. Mimi ndimi njia, ukweli, na uzima. Kwa hivyo, moja ya sifa za tabia ya Yohana ni taarifa hizi za Mimi Mimi.

Na tena, wote wanatambua kipengele muhimu cha Yesu ni nani na utume wake. Na wengi wao labda wanarudi kwenye Agano la Kale, ambapo vipengele vinavyorejelea Mungu, sasa Yesu anajidai mwenyewe. Kwa hivyo uweze kutambua taarifa za I Am.

Sipendi sana kwamba upate aya halisi ambapo zinatokea, lakini kwa hakika uweze kujua, kuweza kutambua taarifa hizi sita za Mimi Mimi zinazopatikana katika injili ya Yohana. Ah, kuna moja zaidi. Pole.

Nilijua kulikuwa na saba. Na hiyo inaweza kuwa ya kukusudia. Sijui kuwa kuna saba.

Kwa hivyo, mimi ndiye mzabibu wa kweli. Tena, katika Agano la Kale, Mungu alikuwa mzabibu, na Israeli pia alikuwa mzabibu. Lakini tena, hii ni lugha ambayo ilitumika kwa Mungu na kwa Israeli.

Na sasa Yesu anadai mwenyewe. Kauli tofauti sana za I Am, ambazo tena, hazipatikani katika injili. Sasa, tunapouliza, alipouliza, ni nini cha kipekee kuhusu injili ya Yohana? Kwa kuongezea, niliangalia tu maandishi kadhaa na nyenzo ambazo unapata katika injili ya Yohana ambazo haziko katika muhtasari, lakini ni nini cha kipekee juu ya mafundisho ya Yohana? Yohana anamwonyesha Yesu kwa njia ambayo ni tofauti na, au angalau ambayo inasisitiza kitu kwa kiwango kikubwa ambacho haukupata katika injili zingine? Ya kwanza ni, Yohana ni wa kipekee katika mkazo ambao anaweka juu ya uungu wa Kristo.

Tayari tumeona hilo katika sura ya 1. Bila kuzidisha tofauti hiyo, kwa maneno mengine, itakuwa vibaya kusema kwamba injili za synoptic, Mathayo, Marko, na Luka, hawakufikiri Yesu alikuwa Mungu au hawakumuonyesha hivyo. Hiyo itakuwa sio sahihi. Lakini kwa hakika, Yohana anamtambulisha Yesu wazi na kwa uwazi kama Mungu.

Mkazo juu ya uungu wa Yesu. Tena, katika sura ya 1, mstari wa 1, hapo mwanzo kulikuwa na Neno na Neno alikuwa pamoja na Mungu na Neno alikuwa Mungu. Baadaye, Yesu atashtakiwa kwa kufuru kwa sababu anajilinganisha na Mungu.

Kwa hivyo, mara kadhaa Yesu atasema kitu na Mafarisayo wanachukua mawe ili kumuua kwa sababu anakufuru. Anajilinganisha na Mungu. Baadaye, mmoja wa wanafunzi wa Yesu, Tomaso, yule anayetilia shaka, wakati mwishowe anaelewa, anamwita Yesu kama Bwana wangu na Mungu wangu.

Na hata zaidi ya hayo, pia kuna maeneo ambayo ni wazi kwamba Yohana anataka uelewe kwamba Yesu ndiye ufunuo wa Mungu. Yeye ni Mungu mwenyewe bila kumwita hivyo. Kwa mfano, kurudi kwenye toleo la Yohana la hadithi ya Krismasi, sura ya 1, mstari wa 14, Neno alifanyika mwili na kukaa kati yetu na tumeona utukufu wake.

Sasa, kile ambacho watu wengi wanaweza kukosa, maneno mawili katika aya hiyo, kukaa na utukufu, hutokea pamoja mahali pengine katika Agano la Kale kurejelea Mungu anayekaa katika Hema lake au katika hekalu lake. Na sasa maneno hayo mawili yanatumika kwa Yesu, kana kwamba Yohana anasema tena, katika nafsi ya Yesu, Mungu yupo. Uwepo wa Mungu katika Hema sasa upo pamoja na watu wake, katika nafsi ya Yesu Kristo.

Kwa hivyo hata hiyo ni taarifa kali ya uungu wa Yesu, ukweli kwamba yeye ni Mungu, ingawa mwandishi hamwiti Mungu katika aya hiyo. Lakini ni wazi, Yohana anasisitiza Yesu kama Mungu, uungu wa Yesu, na wakati mwingine hii ndio sababu Yohana anaonekana kama injili ya kitheolojia zaidi au injili ya kiroho. Tena, itakuwa vibaya kusema muhtasari, Mathayo, Marko, na Luka, hawakupendezwa na Yesu kama Mungu.

Walikuwa, lakini John anasisitiza kuzingatia hilo na kusisitiza hilo. Tayari tumezungumza juu ya neno, au nembo, kama jina ambalo Yohana anatumia kwa Yesu, haswa katika sura ya 1. Anamtaja Yesu mara kadhaa kama nembo, neno hapo mwanzo lilikuwa neno, neno alikuwa pamoja na Mungu, neno alikuwa Mungu, neno alifanyika mwili, n.k. Sasa, tena, John anaweza kuwa alitumia neno hilo kwa sababu limekuwa na sauti kadhaa.

Hiyo ni, anaweza kuwa aliitumia kwa sababu watu kutoka asili tofauti wangeielewa. Kwa mfano, tayari nimesema kwamba neno nembo katika tafsiri ya Kigiriki ya Agano la Kale lilitumika katika hotuba ya Mungu. Nembo, au Neno, inaweza kutumika tu kwa hotuba ya Mungu na ufunuo wa Mungu juu yake mwenyewe.

Kwa hivyo, kwa hivyo, jina linalofaa kwa Yesu Kristo. Kwa hivyo, katika ulimwengu wa Kiebrania, watu waliposikia neno, wangefikiria juu ya hotuba ya Mungu na Mungu akizungumza nao, hotuba, hotuba na mazungumzo ya Mungu. Kwa upande mwingine, katika ulimwengu wa Greco-Roman, neno nembo pia lilitumiwa.

Ni ngumu kusema ni kiasi gani cha hii mwandishi anaweza kuwa na akili, lakini kwa mfano, kumbuka mwanzoni mwa muhula, tulizungumza juu ya dini tofauti za Greco-Roman, na moja wapo ilikuwa Stoicism. Stoicism ilikuwa imani kwamba kimsingi kila kitu kiliamuliwa, maumbile na ulimwengu wa mwili ndio wote ulikuwepo, na ufunguo wa maisha ulikuwa kubaki kuridhika na kukubali tu jinsi mambo yalivyokuwa, sio kuathiriwa na hisia na majibu yaliyokithiri, na kuridhika tu. Sehemu ya mawazo yao pia, sehemu ya fikra za Stoic walikuwa waliamini kwamba ulimwengu wa mwili ulihuishwa na nembo.

Nembo lilikuwa neno lililotumiwa kwa kanuni ya maisha ambayo ilihuisha viumbe vyote. Na ikiwa John anafikiria hivyo au la, kana kwamba anasema, vizuri, sio nembo za Stoicism. Yesu Kristo ndiye nuru ya kweli ya ulimwengu inayojaza ulimwengu.

Ikiwa alikuwa akifikiria juu ya hilo au la, sina hakika, lakini wakati huo huo, John amechagua neno ambalo lingekuwa nyumbani katika ulimwengu wa Kiyahudi, lakini pia katika ulimwengu wa Greco-Roman pia. Lakini tena, hiyo ni sifa ya tabia ya John. Hutapata hii katika synoptics.

Huwapati wakimwita Yesu nembo au neno, lakini Yohana anafanya hivyo. Msisitizo wa tatu ni kwamba Yohana anasisitiza kwamba kile Yesu analeta na kutoa kwa wafuasi wake ni uzima wa milele. Inafurahisha, katika muhtasari, ni istilahi gani kuu ambayo Injili za muhtasari Mathayo, Marko, na Luka hutumia kuelezea kile Yesu alikuja kutoa? Tulitumia muda kidogo kuzungumza juu ya kifungu hiki kidogo.

Wakati Yesu anaonekana kwa mara ya kwanza katika eneo hilo, anasema, tubu, kwa sababu nini? Anawapa watu nini? Ufalme wa Mungu, utawala na utawala wa Mungu. Sasa, cha kufurahisha, wakati Yohana anatumia kifungu hicho, ufalme wa Mungu au ufalme, Yohana anapendelea kutumia jina la uzima wa milele kuelezea kile Yesu anatoa. Tena, hiyo labda inarudi kwenye maisha ya Agano la Kale.

Uzima wa milele ulikuwa uzima wa kiumbe kipya, maisha ambayo watu wa Mungu wangefurahia katika uumbaji mpya, na sasa Yesu anatoa maisha hayo kwa wasomaji wake. Labda njia ya kuzichanganya itakuwa kwamba kile Yesu anachotoa kama uzima wa milele ni maisha ambayo watu wangefurahia wakati Mungu atakapoanzisha utawala wake na utawala wake na ufalme wake. Lakini tena, cha kufurahisha, synoptics inasisitiza ufalme wa Mungu.

Yohana anasisitiza uzima wa milele kama kile Yesu alitoa na kuleta. Roho Mtakatifu ni mada muhimu katika injili ya Yohana, haswa katika moja ya maeneo tofauti katika Yohana katika sura ya 14 hadi 17, kumbuka tulisema Yesu, hotuba yake ya kuaga, maneno yake ya mwisho kwa wanafunzi wake. Yesu aliahidi kwamba Roho Mtakatifu atakuja mahali pa Yesu.

Kwa maneno mengine, wakati wa kuondoka kwa Yesu, Roho Mtakatifu, kwa maana fulani, angechukua nafasi ya Yesu. Kwa hivyo, Yesu anaahidi Roho Mtakatifu mahali pake, kwamba uwepo wa Yesu unaoendelea na wafuasi wake ungekuwa kupitia Roho Mtakatifu. Roho Mtakatifu angekuwa njia ambayo Yesu angekuwepo na wafuasi wake baada ya Yesu kuwaacha na kupaa mbinguni.

Kwa hivyo, msisitizo juu ya Roho Mtakatifu ambao Yesu angeondoka. Unapata Luka akisisitiza Roho Mtakatifu pia, lakini haswa Yohana anafanya, haswa katika sura ya 14 hadi 16. Msisitizo mwingine muhimu katika Yohana ni, John anaweka kinyume hiki.

Kwa maneno mengine, kuna uwili ambao unapita katika injili yake yote. Moja ya sababu za hii inaweza kuwa John anaweza kuwa anaandika kwa aina ya kikundi cha madhehebu, hiyo ni kikundi ambacho aina ya wazo ni kwamba mambo yamekuwa mabaya sana hivi kwamba wanajiona kwa maneno nyeusi na nyeupe sana, sisi na

wao. Labda uwili wa Yohana unaonyesha, ukweli kwamba mambo ni aina ya kinyume au nyeusi na nyeupe sana na huanza tofauti katika injili ya Yohana.

Kwa hivyo kwa mfano, unapata uwili kati ya juu na chini. Daima unamkuta Yohana akizungumza juu ya kile kinachotoka juu au kile kinachotoka chini. Nuru na giza kama kinyume kabisa, ulimwengu una sifa ya giza, na Yesu na wafuasi wake wana sifa ya nuru.

Maisha na kifo, ni kinyume dhahiri. Lakini tena, unapata uwili huu, kinyume hiki kikali kinachoendeshwa katika injili, ambayo inaweza tena kuwa kwa sababu ya usomaji wa Yohana. Injili ya Yohana inaweza kuwa iliibuka katika aina ya mazingira ya madhehebu ambapo wasomaji wangejiona katika tofauti hizi kali na maadui zao au wapinzani wao.

Na tena, hiyo inaweza kuonyeshwa katika aina hii ya lugha. Kwa hivyo hiyo ni aina ya kile ambacho ni tofauti au tofauti juu ya injili ya Yohana ikilinganishwa na Synoptics haswa. Inaweza kuwa kuimarisha.

Ndio, anaweza kuwa ameandika ili kuimarisha au angalau kuonyesha aina hiyo ya tofauti ambayo wanafikiria. Tutarudi kwenye injili ya Yohana tutakapofika 1, 2nd, na ³ Yohana, nyaraka za Johanni ambazo zinakuja baadaye. Tutarudi na kuuliza jinsi zinavyohusiana na injili ya Yohana.

Kwa hivyo kwa nini John ni tofauti sana na Synoptics zingine? Namaanisha, fikiria kidogo tu. Je, mtu yeyote anaweza kufikiria sababu zozote kwa nini anaweza... Tena, unasoma Mathayo, Marko, na Luka na wakati mwingine una hisia ya Deja vu. Nimekuwa hapa hapo awali.

Nimeona nyenzo hii. Baadhi ya mambo haya yanarudiwa tu katika injili tatu. Kisha unafika kwa John na ni kama unasoma kitu kingine.

Hata baadhi ya msamiati katika njia ambayo Yesu alifundisha na kuzungumza haupo ghafla unapofika kwa Yohana. Kufikiria tu juu ya kichwa chako, ni nini inaweza kuwa baadhi ya sababu kwa nini Yohana anatofautiana sana na injili zingine za synoptic? Namaanisha, hakuwajua, au John ni aina ya mwasi? Ataenda peke yake. Ni sababu gani zinaweza kuwa kwa nini John anaonekana kuwa tofauti na tofauti? Sawa.

Iliandikwa baadaye sana. Wengine wangemchumbiana na John kuelekea mwisho wa karne ya kwanza, kama 90 BK. Kwa maneno mengine, ama injili ya Yohana au Ufunuo ina nafasi nzuri ya kuwa kitabu cha mwisho cha Agano Jipya kilichoandikwa. Kwa hivyo, uko sahihi.

Labda kuwa kitabu cha baadaye zaidi, kinaweza kuwa kinashughulikia hali tofauti sana, hadhira tofauti sana, na seti ya hali, na hiyo ndiyo iliyosababisha Yohana

kuandika kitu tofauti na injili zingine za synoptic. Yohana anaweza kuwa alidhani injili zingine tatu au kwamba mtu alikuwa na ujuzi wa jumla wa injili, na sasa ataandika kitu ambacho ni tofauti. Wengine hata wamependekeza, ni ngumu kusema, kwamba John alijua Synoptics tatu na alitaka tu kuandika kitu tofauti sana na hizo tatu.

Kwa hivyo, nadhani uko sahihi. Yohana labda anachukua maarifa ya jumla ya injili, labda hata ya muhtasari, na sasa ataandika kitu tofauti sana. Jambo lingine pia ni, kumbuka tulisema, pamoja na mapendekezo haya, ni nini kinachoweza kuelezea tofauti nyingi za lugha.

Kumbuka tulisema tulizungumza muda mfupi uliopita juu ya aina tofauti za fasihi katika Agano Jipya? Kuna simulizi na waraka na apocalypse, kitabu cha Ufunuo. Moja ya mambo tuliyosema juu ya hadithi ambayo ni tofauti sana na siku zetu ni wakati wa kurekodi hotuba ya mtu mwingine katika karne ya kwanza, hakukuwa na jaribio au hamu ya kuhifadhi maneno halisi ya mtu huyo.

Kwa kweli, tena, ikiwa Yesu alizungumza kwa Kiaramu kwa kiasi kikubwa, hatuna maneno halisi kwa sababu tuna tafsiri za Kigiriki za kile Yesu alisema katika injili. Lakini hata zaidi ya hayo, kile waandishi wa karne ya kwanza walipendekwa zaidi kufanya ni kufupisha na kuhifadhi msukumo, msisitizo, na kiini cha kile mtu alisema, badala ya kuhifadhi maneno halisi. Kwa hivyo, mara nyingi unawapata wakifupisha kwa maneno yao wenyewe na msamiati kile mtu maarufu wa kihistoria alisema.

Kwa hivyo inawezekana kwamba mara nyingi katika injili ya Yohana tunapata kwamba labda huu ni muhtasari wa Yohana mwenyewe kwa mtindo wake mwenyewe, msamiati wake mwenyewe, ni nini Yesu alisema. Jambo moja la kuvutia, unaposoma Yohana sura ya 3, tulizungumza juu ya Yesu na Nikodemo. Unaposoma Yohana sura ya 3, Yesu anaanza kuingiliana na Nikodemo, lakini hivi karibuni kila kitu Yesu anaondoka kama monologue hii.

Na shida ni kwamba haijulikani Yesu anaishia wapi. Yesu anaacha wapi kuongea na Yohana anachukua wapi na kuanza kutoa maoni juu ya kile Yesu alisema? Haijulikani wazi. Na tena, sababu ni kwa sababu, tena, Yohana anatoa muhtasari wake mwenyewe katika lugha yake mwenyewe, mtindo wake, msamiati wake mwenyewe, muhtasari sahihi wa kile Yesu alisema.

Na mengi ya hayo yanaweza kuhesabu mara kwa mara, tena, tofauti za John kati ya synoptics, haswa lugha anayotumia. Tena, Yohana anaweza kutumia lugha ambayo inaleta maoni na mada za kitheolojia ambazo Yohana anataka kusisitiza kwamba Yesu alifundisha. Kwa hivyo, kwa sababu hizo, kunaweza kuwa na sababu zingine pia.

Kwa sababu hizo, Yohana anaonekana kuandika kitu tofauti sana na Injili zingine tatu. Tena, ikiwa mtu yeyote ana nia ya kufuata hii, ninapendekeza kitabu kingine cha

Craig Blomberg. Nilipendekeza kitabu chake juu ya Injili za synoptic, uaminifu wa kihistoria wa Injili.

Ameandika kitabu kingine kiitwacho Uaminifu wa Kihistoria wa Injili ya Yohana. Anachotaribu kufanya ni kuonyesha kile nilichosema hivi punde, ni tofauti kati ya Yohana na Synoptics haimaanishi kwamba Yohana alikuwa akicheza haraka na huru na ukweli na alikuwa sahihi kihistoria na hakuwa wa kuaminika, lakini anajaribu kuonyesha kwamba kuna sababu ya kuchukua Injili za Yohana za kuaminika kihistoria, pamoja na muhtasari Mathayo, Marko, na Luka. Kwa hivyo, ikiwa unataka kuifuata, nimekupa habari katika maelezo yako juu ya Kuegemea kwa Kihistoria kwa Injili ya Yohana ya Craig Blomberg.

Sawa, hiyo ndiyo yote ninayotaka kusema juu ya Injili ya Yohana. Tena, ninajaribu tu kuangazia ni nini baadhi ya msisitizo au baadhi ya maandishi na sehemu katika Yohana ambazo ni tofauti na za kipekee kwake ambazo hupati katika Synoptics zingine, na aina ya kukupa hisia ya kile Yohana anaonekana kusisitiza katika Injili yake yote. Sasa, kabla hatujaendelea, nataka kuzungumza kwa ufupi sana juu ya mifano hiyo ni nini, na jinsi tunavyoisoma, lakini maswali yoyote hadi sasa juu ya Injili ya Yohana? Hutakuwa na shida.

Na kwa njia, kwenye mtihani, maswali mengi kwenye mtihani yanakusudiwa kukufanya uweze kulinganisha na kulinganisha Injili nne, Mathayo, Marko, Luka, na Yohana. Ni nini tofauti katika Injili nne? Kuna nini katika mada zao, jinsi zilivyoundwa, ikiwa tulizungumza juu ya hilo, au ni nini tofauti juu ya jinsi wanavyomwonyesha Yesu? Kitu pekee unachohitaji kukariri, kimsingi, ni sura. Kwa mfano, ninafikiria haswa slaidi hii hapa.

Falsafa yangu ni kutumia taswira ya jiji. Ikiwa unaweza kupata kizuizi, labda unaweza kupata nyumba. Kwa hivyo, nadhani ikiwa una Biblia na unaweza kupata sura, labda unaweza kupata aya.

Kwa hivyo, maana yake ni kwamba ninavutiwa zaidi na wewe kupata sura kuu ambazo mambo yanapatikana. Kwa hivyo, sitakuuliza ni aya gani, ni sura gani sahihi na aya ambapo hii inapatikana, lakini naweza kukuuliza sura hizi. Ninaweza kukuuliza utambue kile kinachopatikana katika sura hizi au ninaweza kukuuliza utambue ni sura gani sehemu hizi zinajumuisha katika Yohana.

Na vivyo hivyo na Injili zingine. Nitazingatia sura pana na sio mistari maalum. Mojawapo ya njia za tabia ambazo Yesu alifundisha katika Injili ilikuwa kupitia mifano, hasa katika Luka na Mathayo, lakini pia katika Injili zingine.

Yohana, haswa, amejaa kila aina ya taswira za mfano na tamathali za usemi ambazo Yesu hutumia, lakini nataka kuzungumza kidogo juu ya mifano na jinsi tunavyoisoma. Kwa kuwa ni njia kuu ya mafundisho ya Yesu tunapaswa kufanya nini nao?

Tunapaswa kuzisomaje? Na hiyo inategemea kuelewa aina ya fasihi ambayo Yesu anatumia wakati anazungumza. Jambo la kwanza kusema juu ya mifano ni mifano haikuwa ya kipekee kwa Yesu.

Hakubuni mifano. Mifano ilikuwa msingi wa mafundisho ya marabi. Kwa hivyo, Yesu alikuwa akifuata njia ya kawaida ya kufundisha ambayo marabi wengi wa Kiyahudi wangepuata.

Sasa, kile Yesu anachofanya nao au ujumbe anaofundisha ni wa kipekee sana, lakini mifano ya Yesu na hata taswira inayopatikana katika mifano ya kondoo au msimamizi au meneja au bwana, kwamba mmea, mbegu ya haradali, ambayo sio ya kipekee kwa Yesu. Hiyo ilikuwa picha ya kawaida ambayo marabi walitumia katika mifano yao wenyewe. Tuna tafsiri za Kiingereza za baadhi ya mifano ambayo marabi walifundisha, na tena, zinafanana sana na mafundisho ya Yesu, angalau kwa umbo.

Tena, ambapo tofauti iko, ni ujumbe ambao Yesu alifundisha na kile alichofanya na mifano. Lakini kwanza kabisa, katika kutafsiri mifano ya Yesu, ilikuwa kawaida kutibu mifano ya Yesu kama mafumbo haya ya kina sana. Na kwa hilo, ninamaanisha kupitia mfano huo kwa kila undani kidogo ili kupata maana fulani ya kiroho nyuma yake.

Kwa hivyo, wakati wowote unaposoma mifano ya Yesu, nitajuaje kile Yesu anafanya na jinsi ninavyopaswa kutumia hii? Kweli, unapitia na maelezo yote yana kiwango cha pili cha maana. Hiyo ni, wana maana ya kina ya kiroho. Kwa hivyo, kwa mfano, hapa kuna mfano kutoka, nadhani huyu alikuwa Mtakatifu Augustino, mmoja wa mababa wa kanisa la kwanza kutoka karibu karne ya 4.

Huu ni mfano wa Msamaria mwema. Unakumbuka hadithi, mtu anashuka kwenda Yeriko, amepigwa na majambazi wengine, ameachwa amekufa. Kuhani hupita na hafanyi chochote, Mlawi.

Hatimaye, Msamaria anakuja na kumfunga majeraha yake, kumpeleka kwenye nyumba ya wageni, na kujitolea kulipa hadi apone nafuu. Na hivi ndivyo Mtakatifu Augustino, baba wa kanisa la mapema sana, alisema, jinsi alivyotafsiri. Alifikiri kwamba inaposema mtu fulani alishuka kwenda Yeriko, mtu fulani alisimama kwa Adamu kutoka Agano la Kale.

Yerusalemu iliashiria mji wa amani. Kwa hivyo, Yerusalem haikurejelea mji halisi mahali pengine, ilirejelea tu mji wa amani, aina ya matumizi ya kiroho zaidi kwake. Mji wa Yeriko uliashiria, ambapo mtu huyu alikuwa akielekea, uliashiria kifo cha Adamu.

Tena, sio lazima uandike hii, sitakuuliza hii kwenye mtihani. Ninaweza kukuuliza jinsi watu walivyotafsiri mifano hiyo kijadi. Wezi waliompiga mtu huyu na kumwacha akiwa amekufa waliashiria malaika, shetani, na pepo wake, malaika wake.

Kuvutia. Ukweli kwamba walimpiga inamaanisha kuwa walimshawishi kutenda dhambi. Kwa hivyo, unaweza kuona Augustine hatafsiri aina hii kwa kiwango, kihalisi, anatafuta maana ya kina ya kiroho nyuma ya maneno.

Ukweli kwamba walimwacha nusu amekufa inamaanisha mtu huyo alikufa kiroho, kama Adamu alivyofanya wakati alitenda dhambi. Unaweza kuona hadi sasa mengi ya haya yana ulinganifu na Mwanzo 1-3. Kuhani na Mlawi wanawakilisha Agano la Kale, Agano la Kale lote.

Msamaria anasimama kwa ajili ya Kristo. Hiyo inavutia. Wasamaria ambao, tena, Wayahudi wengi wa karne ya kwanza wangewaona kama wa kuchukiza na wasioguswa na aina ya Wayahudi wa kweli, na sasa labda hiyo ilikosa na Mtakatifu Augustino kwa sababu alimtambua Msamaria kama Kristo, ambayo ni ya asili.

Namaanisha, yeye ndiye aliye wazi ambaye angeibuka katika eneo la tukio kama shujaa. Ukweli kwamba alimwaga mafuta kwenye majeraha yake, mafuta yanawakilisha tumaini na faraja ambayo tumaini katika Kristo huleta. Punda ambaye alimvaa, unaona kile Augustine anafanya, kila kitu kidogo katika mfano kina umuhimu fulani wa kiroho.

Kwa hivyo, punda anasimama kwa mwili wa Yesu. Hiyo inamaanisha ukweli kwamba Yohana 1-14, neno ambaye ni Mungu, sasa alifanyika mwili, mwili wake, akimaanisha ukweli kwamba alichukua mwili wa mwanadamu, asili ya mwanadamu, mwili wa mwili. Nyumba ya wageni inahusu kanisa, na nyumba ya wageni ambayo alimchukua mtu aliyepigwa ambaye Kristo alimchukua inahusu kanisa.

Sijui ni kanisa gani, nadhani labda kanisa la ulimwengu wote. Pesa ambazo alijitolea kumlipa mwenye nyumba ya wageni kumtunza mtu huyu zinarejelea uzima ujao, uzima wa milele. Na mwenye nyumba ya wageni alikuwa Mtume Paulo.

Sijui alipataje hiyo, lakini unapata wazo la kile Augustine alikuwa akifanya. Na hii ilikuwa, ingawa alikuwa akifanya hivi katika karne za mwanzo za kanisa, hii ndio njia ambayo ilitawala jinsi tunavyosoma mifano hadi karne ya 19. Kwa hivyo, hii ilitawala kwa karne nyingi.

Kila mtu ambaye angesoma mfano angefanya hivi. Unaangalia mfano huo, chukua maelezo yote na kupata mawasiliano ya kiroho na kitu kingine katika Agano la Kale na Jipya. Na tena, kila undani wa mwisho.

Walifanya hivi na, tulizungumza kidogo juu ya mfano wa mwana mpotevu. Walifanya vivyo hivyo. Ndama aliyechinjwa, viatu vilivyowekwa kwa miguu yake, vazi, pete, yote hayo yalikuwa na maana ya kiroho, ya mfano ya kiroho kwake.

Na tena, hivi ndivyo mifano ilivyotendewa hadi karne ya 19. Wakati msomi wa Ujerumani aitwaye Adolf Jülicher aliamua kwamba hiyo haikuwa njia nzuri ya kusoma mifano, na kwa sababu anuwai, kile alichosema, hapana, hapana, Augustine na mababa wa kanisa na historia ya kanisa wamekosea yote. Mifano sio mafumbo ya kina.

Mifano ni hadithi zinazowasiliana na jambo moja tu kuu, na jambo moja kuu tu. Kwa hivyo, kazi yako katika kutafsiri mfano sio kuisoma kama fumbo na kujua ni nini kila kitu kinarejelea mfano na kiroho, lakini kazi yako ni kujua ni nini jambo moja kuu ambalo mfano huu unafundisha. Hiyo ndiyo njia kuu.

Chukua, nenda kwenye maktaba na uchukue karibu kitabu chochote juu ya jinsi ya kusoma Biblia na nenda kwenye sehemu ya mifano na itakuambia kuwa unatakiwa kupata ni nini jambo moja kuu. Mifano ilipaswa kufundisha jambo moja kuu. Hiyo ilitoka kwa Adolf Jülicher, msomi huria wa Ujerumani, na alikuwa akiitikia njia ambayo Augustine na wengine walikuwa wametafsiri mifano hiyo kwa karne nyingi, karibu kiholela, kupata maelezo haya yote ya mafumbo katika mifano.

Na akasema, hapana, hapana, hapana, mifano inawasiliana na jambo moja kuu tu. Hivyo ndivyo Jülicher alisema. Na tena, hiyo imekuwa aina ya makubaliano.

Hata hivyo, pamoja na mambo mengi, wakati mwingine pendulum hii inapenda kuzunguka kwa uliokithiri na hatimaye kurudi katikati. Njia ambayo inaanza kujitokeza leo ni, tena, hatua ambayo imeibuka kutoka kwa hii, kabla sijarudi kwenye pendulum, ni lengo la wakalimani ni kupata hoja moja kuu ambayo inawasilishwa. Ni jambo gani kuu ambalo Yesu alikuwa akijaribu kuwasiliana katika mifano? Sasa, tena, pendulum imeanza kuyumba ili kupata nafasi ya upatanishi.

Na hiyo ni kutambua kwamba mifano hiyo kwa kweli ni masimulizi mafupi ya mafumbo. Masimulizi ya kubuni, kwa kweli. Mifano, mifano mingi, tena, ingawa ni mbaya katika maisha halisi, sio hadithi, hadithi za kweli kwa ukweli kwamba zilitokea.

Ni hadithi ambazo zinategemea maisha, lakini hadithi tu ambazo Yesu hutumia kuwasiliana, kama marabi walivyofanya, aina ya hadithi za kawaida ili kuwasiliana na kitu juu ya ufalme wa Mungu. Ndiyo maana Yesu anazitumia. Lakini sasa inatambuliwa kuwa mifano kimsingi ni mafumbo, lakini sio kwa njia ambayo Mtakatifu Augustino na wengine waliwatendea.

Sio kila maelezo madogo yana maana ya mfano. Lakini badala yake, ni wahusika wakuu tu wa mifano ambao wana maana ya mfano. Maana lazima iwe sawa na mafundisho ya Yesu katika muktadha, sio kile ninachoweza kukusanya kutoka kwa mapokeo ya kanisa na Agano Jipya la Kale.

Lazima ionyeshe kile Yesu alikuwa akifundisha katika muktadha. Ninapoanza na muktadha huo, ninaweza kupata, kwa matumaini, ni nini maana ya mfano, sio ya kila undani, lakini wahusika wakuu, hafla kuu, na wahusika wa mifano. Kwa kweli, rudi nyuma na usome kitu katika Mathayo, haswa katika sura ya 13.

Angalia jinsi Yesu anavyotafsiri, kwa shukrani, Yesu baada ya kusimulia mfano. Je, unakumbuka mfano wa mbegu au mpanzi? Mpanzi alitoka shambani na kutawanya mbegu. Baadhi yake ilianguka kwenye ardhi ngumu na ndege wakaja na kuikusanya.

Wengine walianguka chini na mbigili zilikuwa na kuzisonga. Lakini wengine walianguka kwenye udongo mzuri na ukazaa matunda. Na kisha Yesu anatafsiri mfano huo kwa ajili yetu, na anafanya hivyo kwa mfano.

Anachukua sehemu kuu za mfano huo, mpanzi, mbegu, na pia ndege wanaokula mbegu, na anawapa tafsiri ya mfano inayohusiana na ufalme wa Mungu. Sasa, wacha nikupe mfano. Hii ni Luka 15, mfano wa mwana mpotevu, ambapo ni wazi kuna wahusika wakuu watatu katika mfano huu.

Baba, mtoto mpotevu mdogo, na tuliangalia katika kipindi cha darasa la mwisho tulipozungumza juu ya Luka, tulizungumza juu ya mtoto mdogo kama pia mhusika. Kwa hivyo, ningeshuku kuwa mfano huu utakuwa na maana tatu, au ujumbe mitatu, moja inayohusishwa na kila mmoja wa wahusika hawa wakuu. Kwa hivyo, kwa mfano, vipi kuhusu baba? Baba, sidhani kama kuna mtu yeyote angepinga, baba anaashiria Mungu waziwazi.

Haisemi kwamba Mungu ni kama baba huyu kwa kila jambo, lakini yeye ni kama baba kwa kuwa baba anajidhalilisha kumkubali mtu ambaye amemtendea vibaya na kwa kutoheshimu. Vivyo hivyo, baba anaashiria, kwa mfano Mungu ambaye anakubali wenye dhambi wanaokuja kwake kwa toba. Kwa hivyo ni wazi baba anakusudiwa kusimama kwa Mungu katika mfano wa mwana mpotevu.

Tayari tumesema kwamba mwana mdogo anaashiria wazi mwenye dhambi ambaye anamgeukia Mungu kwa msamaha. Na kisha mwana mkubwa, tulisema, analingana na mtu yeyote haswa katika siku za Yesu alikuwa Mafarisayo. Kumbuka katika Luka 15 ambapo mfano huu unapatikana, Yesu anawahutubia Mafarisayo ambao wanamshtaki kwa kushirikiana na watu kama wenye dhambi na watoza ushuru.

Na kwa hivyo, mwana mkubwa, ambaye ana wivu kwa sababu baba anaandaa karamu kwa mtoto mdogo, mtoto mkubwa anaashiria au anawakilisha mtu yeyote ambaye anapaswa kujibu kwa furaha wakati Mungu anatoa msamaha kwa mtu ambaye hastahili. Kwa hivyo ukweli kwamba Mungu hutoa msamaha kwa wenye dhambi wanaotubu, ingawa hawastahili msamaha huo, inapaswa kuibua jibu la furaha kwa watu wa Mungu. Na kwa hivyo, mwana mkubwa tena analingana na mtu ambaye anapaswa kujibu kwa furaha wakati Mungu anatoa msamaha kwa mtu

ambaye hastahili kama hawa watoza ushuru na wenye dhambi na hawa waliotengwa na jamii.

Walakini kama tulivyoona, jibu la mwisho la mtoto ni wazi. Mfano huo hautuambii jinsi inavyoisha. Sasa unaposoma mfano huo, hakuna maana ya mfano ya mtumishi katika mfano au nguruwe au chakula ambacho mwana alikuwa akiwalisha nguruwe.

Hakuna umuhimu wa mfano kwa pete kwenye kidole chake, vazi, kumuua ndama aliyenenepa. Hizo zote ni muhimu tu ili kufanya hadithi ifanye kazi. Na hivyo ndivyo mifano ilivyo.

Kuna kiasi fulani cha habari ambacho kinaongeza rangi kwenye mfano kwa sababu tu hadithi zinahitaji. Lakini unaona, ni takwimu kuu za mifano ambayo hupata fumbo, maana ya mfano. Kwa hivyo, ninakupa changamoto, unaposoma mifano ya Yesu, kuamua watu wakuu ni akina nani, na kisha kwa kuzingatia muktadha wa mafundisho ya Yesu, kuna uwezekano gani wanasema nini? Nini maana au umuhimu wao wa kiroho au wa mafumbo? Sawa, Ijumaa basi, tutahitimisha mjadala wetu wa Injili kwa kuzilinganisha zote kwa kila mmoja.

Huyu ni Dk. Dave Mathewson akiwasilisha Historia na Fasihi ya Agano Jipya, Mhadhara wa 11, juu ya Yohana na Mifano.